

МОЛОДИЙ МЕДИК

№7, вересень 2024 р.

«Молодий медик» офіційно став друкованим медіа

ВНМУ отримав статус суб'єкта у сфері друкованих медіа з правом випускати газету «Молодий медик». Таким чином виданню офіційно присвоєний статус друкованого засобу масової інформації (ЗМІ) — газети.

На це рішення газета колективу Вінницького національного медичного університету імені Пирогова чекала більше ніж шість десятиріч. І офіційно набула статусу ЗМІ лише на 65-му році існування.

Перший номер «Молодого медика» вийшов 24 березня 1960 року. Тоді це було двополосна щотижнева багатотиражка (наклад 1 500 примірників), на сторінках якої йшлося про усі складники життя інституту: результати сесій, спортивні здобутки, побут курортників, партійне та комсомольське буття, туристичні подорожі, художню самодіяльність, роботу будівельних загонів та щорічні «вересневі екзамени» — збирання студентами урожаю у радгоспах.

У 1970-ті значна частина публікацій «ММ» присвячувалась соціалістичним зобов'язанням та їх виконанню. А з середини 1980-х на сторінках газети з'явилися дописи іноземних студентів, запрошення на аеробіку, оглядова стаття про СНІД.

Початок 1990-х — становлення незалежної України та економічна скрута. «ММ» роз'яснює, як користуватись ваучерами, що таке гомеопатія, як зміцнювати імунітет, друкує анкети соціологічних опитувань.

Від початку 21-го століття «Молодий медик» є щомісячним виданням на 8-12 сторінок — часописом життя університету.

Реєстрація газети як ЗМІ розпочалася наприкінці березня цього року, і от 29 серпня Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення ухвалила рішення за номером 2610. Згідно із ним газета колективу ВНМУ «Молодий медик» і стала тим друкованим медіа, яке тепер офіційно має право випускати його засновник, тобто Вінницький національний медичний університет.

Вітаємо з цією знаменною подією весь університетський колектив, а також колектив редакції газети, яка здолала непростий шлях, щоб отримати статус повноцінного ЗМІ.

Майже 100 випускників кафедри медицини катастроф та військової медицини склали присягу на вірність українському народові

Вони – вмотивовані, молоді, професійні та патріотичні юнаки й дівчата. Більшість із них планують стати військовими медиками. І цей шлях 19-20-річні студенти обрали свідомо, вирішивши вступати на кафедру медицини катастроф та ВМ Вінницького медичного вишу восени 2022-го.

І ось промайнули два роки інтенсивного навчання. Майже сотня рекрутів дочекались урочистої миті — складання військової присяги. Вже за рік, здобувши необхідний освітньо-кваліфікаційний рівень, вони отримають військове звання «молодший лейтенант запасу».

Зі знаменною подією студентів привітали ректорка ЗВО професорка Вікторія Петрушенко та завідувач кафедри медицини катастроф та ВМ полковник запасу Микола Матвійчук.

Початок. Продовження на 2-й стор.

Майже 100 випускників кафедри медицини катастроф та військової медицини склали присягу на вірність українському народові

Закінчення. Початок на 1-й стор.

За час навчання студенти пройшли загальновійськову підготовку, вивчали загальну тактику, тактичну медицину, медичну допомогу пораненим на догоспітальному етапі, організацію медичного забезпечення військ, а також військову токсикологію, радіологію та медичний захист.

— Завершальним етапом став навчальний збір, що проводився на базі військових підрозділів, — розповів начальник навчального збору підполковник запасу Євген Івашкевич. — Наші рекрути відпрацьовували тактичні вправи, розгортали автоперев'язувальну та майданчик спеціальної обробки, поліпшували навички з тактичної медицини тощо.

Окрім того, ми прагнемо постійно вдосконалюватись, впроваджувати у підготовку студентів інноваційні технології. Так, вперше провели курс із надання допомоги пораненим і хворим на медичному пункті батальйону, навчання основ бойової системи виживання воїнів.

Під час тактичної підготовки використовували дрон для пошуку поранених, а тренування зі стрільби проводили в інтерактивному тирі. У підсумку маємо чудові результати стрільб.

Багато нинішніх випускників кафедри постійно практикуються, надаючи допомогу в лікуванні поранених у медичних закладах міста, зокрема і військових.

Михайло — один із них: «Я із дитинства захоплювався хірургами — людьми, які роблять незвичайні, грандіозні і водночас корисні речі. Тож і обрав шлях медика».

Планую вступати до УВМА на спеціальність «Хірургія». Хоча зізнаюсь, що коли розпочинав навчання в університеті, про кар'єру військового не думав взагалі. А потім був 2022 рік...

На літніх канікулах після 3 курсу я працював у київському госпіталі на посаді медичної сестри, а також напросився у хірургію, щоб бачити роботу лікарів ізсередини.

Тоді я й захопився військовою організованістю, дисципліною, що поєднувались із медициною, зокрема хірургією. Ну і, звісно, додалось бажання допомагати пораненим воїнам.

Спочатку психологічно було тяжко бачити практично своїх однолітків із важкими пораненнями, з ампутаціями, але з часом стаєш стійкішим. Окрім того, уже рік практикуюсь в госпіталі в клініці хірургії, де нас — студентів — активно залучають до роботи».

Лідія також мріяла стати лікарем із дитинства: «Весь мій шлях навчання у школі був спрямований на те, щоб вступити у медичний університет, і дедалі більше я була впевнена, що

лікар — це моя професія. Те саме можу сказати й про військовий напрямок».

Постійно брала участь у змаганнях з предмету «Захист Вітчизни». І щойно дізналась, що в нашому університеті є військова кафедра, одразу вирішила, що вступатиму.

Широкомасштабне вторгнення стало додатковим поштовхом до такого вибору. Наразі вступ до УВМА розглядаю як один із варіантів професійного шляху. Планую стати анестезіологом-реаніматологом».

Окрім того, я сертифікований інструктор з домедичної допомоги та тактичної медицини. Постійно навчаю як цивільне населення, зокрема у Запоріжжі, Дніпрі, так і особовий склад деяких підрозділів Нацгвардії та ЗСУ, активно беру участь у підготовці поліцейських офіцерів громади».

Уже за рік практично половина випускників кафедри медицини катастроф та ВМ планують вступити в Українську військово-медичну академію, аби рятувати життя та здоров'я наших захисників.

«ММ»

«Вчитися під час війни та стати класними фахівцями після війни»

Колишня міністерка прочитала лекцію для студентів ВНМУ

Сприяти медицину як професію — постійний виклик, а також завжди прагнути самовдосконалення закликала студентів Вінницького національного медичного університету Зоряна Скалецька. Колишня міністерка охорони здоров'я, а нині науковиця виступила 2 вересня перед студентами із лекцією «Глобальне здоров'я в мінливому світі: роль майбутніх лікарів».

Лекторка наголосила, що сучасні студенти мусять вміти працювати зі штучним інтелектом (ШІ) та базами даних. Втім, на думку пані Зоряни, ШІ не замінить лікаря, бо медицина завжди передбачає вільне спілкування з людьми, емпатію.

Початок. Продовження на 2-й стор.

Велика родина ВНМУ посвятила у студенти 760 першокурсників

Кілька сотень студентів ВНМУ, батьків та викладачів вишу зібрались 31 серпня у серці студмістечка, щоб урочисто привітати нових членів університетської спільноти та посвятити їх у студенти.

Вітаючи вступників та їхніх батьків, ректорка ВНМУ Вікторія Вікторівна Петрушенко зазначила, що цього року виш поповнився молоддю практично з усіх областей України. І що у рейтингу за балом НМТ Вінницький національний медичний університет посів перше місце серед закладів вищої освіти Вінниці та області. А за результатами вступної кампанії 2024 року займає другу позицію серед медичних вишів, поступаючись тільки Національному медичному університету ім. О.О. Богомольця.

— Починається черговий період серйозної та дуже відповідальної роботи, — зазначила Вікторія Вікторівна. — Кожен знає, що навчання в медичному університеті є найскладнішим. Але ви всі йшли [до ВНМУ] цілеспрямовано, ви всі в душі і за покликом — медики, майбутні лікарі.

Ми повинні спільно розвивати наш університет, роблячи його ще успішнішим, ніж він є сьогодні.

Бажаю вам, щоб студентське життя було яскравим і незабутнім... Ми радо приймаємо усіх студентів у нашу величну сім'ю — сім'ю Вінницького національного медичного університету. І я бажаю кожному, щоб ваші мрії, з якими ви сьогодні стоїте на порозі нашого університету, збулися.

З вітальним словом до першокурсників звернувся полковник медичної служби, командир Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону Пашковський Сергій Миколайович, який теж свого часу закінчив ВНМУ:

— Ви вступили [до медичного університету] у той час, коли наша ненька Україна бореться з агресором, коли кожна хвилина цінується по-іншому... пам'ятайте, що від вас залежить життя ваших рідних, близьких, оточення, від вас залежить життя нашої України.

Я маю право сказати, що завдяки цьому закладу [ВНМУ] живими залишились сотні тисяч військових, які воювали і воюють. Українські військові воюють за межею людського, знаючи, що лікарі їх врятовують. Ви маєте їх рятувати. Ви — майбутнє нашої держави, й ви маєте це пам'ятати.

Ми є велика родина. Ми маємо любити й поважати один одного. Ми

маємо так працювати, як би ви хотіли, щоб працював той [лікар], хто поруч з вами. Військовий шпиталь чекає вас до нас на практику. Ми будемо раді ділитись своїми знаннями і досвідом.

За традицією свята семеро першокурсників — представників факультетів разом із головою Ради студентського самоврядування прочитали урочисту обіцянку студента ВНМУ ім. М.І. Пирогова, яку багатоголосно повторили присутні вступники.

Склавши обіцянку, під звуки «Галдеамусу» першокурсники вдягли білі лікарські халати. А представникам факультетів декани вручили символічні студентські квитки.

Честь прийняти з рук почесного професора ВНМУ Леоніда Павловича Смольського символічний ключ до знань цього року випала студентці 1 курсу медичного факультету № 1 Катерині Онищенко, яка набрала при вступі найвищий конкурсний бал.

«ММ»

ВНМУ — серед лідерів вступної кампанії у ЗВО України

У 2024 році до 15 закладів вищої медичної освіти, що перебувають у підпорядкуванні МОЗ, на спеціальності у сфері охорони здоров'я вступили 8 368 абітурієнтів. Коштом держбюджету навчатимуться 4 462 з них, решта 3 906 — коштом фізичних та юридичних осіб.

Найбільше першокурсників зараховано до НМУ імені О. О. Богомольця, ЛНМУ ім. Данила Галицького, ВНМУ ім. Пирогова, Харківського НМУ та Івано-Франківського НМУ.

Однією з особливостей вступної кампанії 2024 року стало застосування системи освітніх грантів. Таким шляхом держава фінансово

підтримує абітурієнтів, котрі мають високі бали НМТ, але не змогли отримати бюджетне місце за вибраною спеціальністю.

Відсоток вступників з грантами у кількості усіх першокурсників-контрактників, за визначенням заступника міністра МОН України Михайла Вінницького, «це показник того, куди вступають талановиті абітурієнти, куди "несуть гроші, які ходять за студентом"».

Коментуючи показники кампанії в інтерв'ю виданню «Джерело тижня», заступник міністра сказав: «щодо медичних ЗВО хочу зазначити, що в нас є три великі університети, які дуже відрізняються від решти, — в Києві, Львові, Вінниці».

Значний відсоток першокурсників

з грантами свідчить про вимогливий вступний конкурс в університет і про зацікавленість сильних абітурієнтів у навчанні саме у вибраному закладі вищої освіти, а не деінде, де вони змогли б отримати бюджетне місце.

За даними з Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО), у топі 10 ЗВО України за відсотком вступників з грантами три медичних виші: Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького, Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця та Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова.

Джерела: moz.gov.ua, «Дзеркало тижня»

Студентка ВНМУ отримала перший і єдиний грант конгресу Європейського респіраторного товариства

У щорічному конгресі Європейського респіраторного товариства, що відбувся у Відні 7-11 вересня, взяли участь представники ВНМУ: професори Анна Демчук, Артемій Богомолов, доцентки Оксана Вільценюк, Катерина Хромих, Оксана Побережець, Наталія Слєпченко, асистент Віталій Побережець, студентка медичного факультету 2 Марія Цибеня.

Науковці ВНМУ представили постерні та усні доповіді, ознайомились із новітніми поглядами на сучасну патологію органів дихання, актуальними тенденціями у діагностиці й лікуванні респіраторної патології, новинами щодо патогенезу й менеджменту бронхіальної астми, диференційної діагностики респіраторних інфекцій.

У складі делегації України зустрілись із керівництвом Європейського респіраторного товариства. Також 10 вересня відбулась установча зустріч Української респіраторної коаліції в рамках програми IRC (стороні коаліції: ВНМУ, Асоціація алергологів України, Асоціація рідкісного захворювання України – легенева гіпертензія).

Студентка МФ 2 Марія Цибеня презентувала учасникам конгресу наукову роботу «Аналіз інстаграм публікацій на тему бронхіальної астми та їх відповідність GINA2023» (співавтори Марія Матвійчук та Софія Матвійчук Софія, науковий керівник Віталій Побережець). І отримала грант за найкращу наукову роботу в світі в сфері digital health. Фінансову винагороду у розмірі 1 500€ на конгресі вручали вперше, тільки одному

науковцеві. Ним і стала Марія.

Вона поділилась з «Молодим медиком» враженнями від ERS: «У перший день конгресу я отримала унікальне запрошення від Early Career Members Committee пройти навчання для перспективних молодих науковців у програмі NEXT! Це єдина навчальна програма ERS, яка надає підтримку учасникам до початку конгресу.

Під час інтенсивного 8-годинного тренінгу у Відні я мала можливість представити свою роботу й отримати фідбек від професора про те, як її покращити. Для нас проводили цікаві тренінги з ведення сесій на конгресі, створенню презентації, навчали, як уникнути багатьох помилок.

Також шеф-редактор журналу ERS розкрив секрети написання і рецензування статті у найтоповіші наукові видання в галузі респіраторної медицини, було дуже багато завдань для комунікації між учасниками програми.

Мене запросили на дві вечери з керівництвом ERS, де в неформальній обстановці можна було обговорити багато можливостей стажування.

9 вересня я презентувала нашу наукову роботу в форматі oral

presentation і як презентуючий автор роботи отримала грант, що покрити всі витрати на поїздку. А 11 вересня отримала на засіданні Асамблеї 1 нагороду за найкращу наукову роботу у царині digital health. Також після нагородження була запрошена ще на одну вечерю — з колегами з Асамблеї 7, на якій спілкувалась з провідними педіатрами зі всього світу.

На конгресі був стенд з 14 науковцями, які отримали гранти за їхні дослідження, — і на ньому було моє ім'я! Дякую за допомогу моему науковому керівникові та співавторам. І надзвичайно вдячна французькій компанії Ludocare за фінансову підтримку молодих науковців!»

«ММ»

«Вчитися під час війни та стати класними фахівцями після війни»

Закінчення. Початок на 1-й стор.

— Як у вас з любов'ю до людей? — звернулася до слухачів спікерка. І, на жаль, отримала лише скептичні посмішки у відповідь. Втім, переконана Скалецька, у майбутніх лікарів ще все попереду й емпатію разом із навичками комунікації вони мусять розвинути з часом. Адже етика та деонтологія — це важливі складові професії лікаря, а деонтологія — то «максимально базовий предмет», який виникає на перетині етики з правом.

Науковиця порадила слухачам не забувати про самовдосконалення як на шляху до професії, так і тоді, коли нинішні студенти стануть лікарями. Адже зараз є багато можливостей та інструментів для навчання онлайн. Утім, при тотальній цифровізації, на

думку спікерки, не варто нехтувати й цифровою безпекою — змінювати паролі до своїх облікових записів потрібно щодвамісяці.

І ще одна важлива навичка, конче необхідна майбутнім лікарям, — це знання іноземної мови. У тому числі для того, щоб розвивати в Україні медичний туризм. Адже за рівнем надання багатьох лікарських послуг українські лікарі вже давно не поступаються зарубіжним колегам за значно нижчих, ніж за кордоном, цінах на ці медичні послуги.

І ще одна настанова на майбутнє — сформувати в Україні медичну спільноту. І хоча чітко на питання, за якими критеріями повинна ця спільнота формуватися, спікерка так і не відповіла, вона наголосила, що у такій спільноті має бути самоврядування, що дозволить витискати з

професії тих, хто там опинився випадково.

Також, вважає пані Зоряна, українська медицина чекає на лідерів — провідників такої спільноти. Ці лідери, на думку лекторки, мають постійно шукати нове, ставити перед собою значущі цілі, бути гнучкими та мати внутрішній стержень і самоповагу.

Загалом тим, що відрізняє нинішніх студентів, як каже колишня міністерка, є необхідність навчатися та ставати «класними спеціалістами» під час і після війни. А відтак їм не зайве пам'ятати про техніки підтримки психологічної рівноваги. А також, на вимогу ст. 78 ЗУ «Основи законодавства України про охорону здоров'я», власним прикладом пропагувати здоровий спосіб життя.

Оксана Вітюк

ВНМУ отримав міжнародну премію Triple E Award

Вінницький національний медичний університет став другим за результатами голосування серед 52 номінантів міжнародної премії Triple E Award — університетів та окремих науковців з Європи та Африки.

Ця премія вручається щороку Радою з акредитації підприємницьких та залучених університетів (Accreditation Council for Entrepreneurial and Engaged Universities — ACEEU). Це єдиний світовий орган оцінки якості, який визначає залученість університетів до життя громади та їхню підприємливість.

Церемонія нагородження проходила з 18 по 20 вересня у Лісабоні (Португалія) на базі університету NOVA University Lisbon.

Для отримання премії ВНМУ подав проект «Все про алергію: поінформованість про алергію та її профілактика в мінливому світі» (All About Allergy: Allergy Awareness and Prevention in a changing World). На церемонії нагородження університет представляла професорка кафедри фармації ВНМУ Вікторія Родінкова. Крім власне участі у церемонії нагородження вона відзначилась промовою щодо важливості підтримки соціальних ініціатив університетів України під час війни.

А першим серед народних улюбленців став факультет громадського здоров'я Медичного університету Варни (Болгарія). Проект-переможець під назвою «Зелений морський двір Варни» (The Green Sea Yard of Varna) присвячений ранній соціалізації дітей від 0 до 3 років 11 місяців. І, як пояснюють його автори, слугує «для плав-

ного переходу між сім'єю, дитячим закладом і суспільством».

У категорії ж соціальних українських проєктів, номінованих ACEEU на премію Української громадської ініціативи року, приз від журі забрав Сумський аграрний університет з роботою, присвяченою відновленню пошкоджених війною ґрунтів. Друге та третє місця посіли Львівський національний та Мелітопольський педагогічний університети.

Зазначимо, що завдяки надзвичайній підтримці усієї спільноти нашого вишу він став переможцем серед українських ЗВО за результатами глядацького голосування.

Для ВНМУ ця премія була б неможливою без участі у проєкті Erasmus+ UNICOM (Universities-Communities: strengthening cooperation), який навчив робочу групу розуміти важливість третьої місії університетів — тієї, що передбачає активне залучення до життя громади. Отже, не зупиняймося на досягнутому, і не задовольняємося отриманим: у ВНМУ, напевно, є ще десятки важливих соціальних ініціатив, які він втілює в життя. Щодня.

Відак упевнені, що це був не останній успіх Вінницького національного медичного університету на ниві визнання його соціального внеску.

«ММ»

«Молодий медик» вітає колег, котрі відсвяткували ювілейні дні народження у липні, серпні та вересні:

- **Бандурку Наталю Миколаївну** — доцентку кафедри нормальної фізіології
- **Бевза Геннадія Вікторовича** — доцента кафедри анестезіології, ІТ та МНС
- **Буткалюка Ігоря Дмитровича** — асистента кафедри ортопедичної стоматології
- **Гаврілову Вікторію Юріївну** — завідувачку сектору Наукової бібліотеки
- **Гаглоєву Надію Василівну** — бібліотекарку 1 категорії Наукової бібліотеки
- **Гончарук Світлану Борисівну** — робітницю будівельної групи
- **Гуленко Тетяну Іванівну** — прибиральницю гуртожитку № 4
- **Гульчака Юрія Петровича** — доцента кафедри біофізики, медапаратури та інформатики
- **Гут Людмилу Михайлівну** — сторожа учбового корпусу № 2
- **Даценко Галину Василівну** — доцентку кафедри патологічної анатомії
- **Дякову Оксану Василівну** — доцентку кафедри загальної гігієни та екології
- **Ільченка Олександра Володимировича** — доцента кафедри медичної та біологічної хімії
- **Камінського Олексія Анатолійовича** — доцента кафедри хірургії № 1 з курсом урології
- **Коваль Людмилу Іванівну** — прибиральницю гуртожитку № 6
- **Костюк Лесю Анатоліївну** — робітницю будівельної групи
- **Крохмалю Павла Степановича** — інспектора відділу кадрів
- **Кукурузу Тетяну Юріївну** — асистентку кафедри очних хвороб
- **Куліш Наталію Борисівну** — сторожа нового учбового корпусу
- **Кушнір Вілю Олександрівну** — прибиральницю гуртожитку № 3
- **Левченка Якова Івановича** — слюсаря-сантехніка господарчого відділу
- **Морозову Ірину Валер'янівну** — доцентку кафедри педіатрії № 2
- **Осадчука Юрія Дмитровича** — слюсаря-сантехніка господарчого відділу
- **Паридуху Ганну Борисівну** — прибиральницю гуртожитку № 1
- **Пилипчук Валентину Леонтіївну** — доцентку кафедри соціальної медицини та ООЗ
- **Родінкову Вікторію Валеріївну** — професорку кафедри фармації
- **Рюхову Надію Володимирівну** — лаборантку кафедри фармації
- **Сапсай Валентину Яківну** — каштелянку гуртожитку № 5
- **Сабадаш Валентину Тимофіївну** — сторожа морфологічного корпусу
- **Сидорову Марію Григорівну** — прибиральницю морфологічного корпусу
- **Соколову Людмилу Василівну** — прибиральницю морфологічного корпусу
- **Тихолаз Софію Іванівну** — завідувачку кафедри латинської мови та медичної термінології
- **Філімонову Інсу Миколаївну** — бухгалтера 1 категорії
- **Філіпішена Олександра Андрійовича** — електромонтера ЛПОЦ с. Сокілець
- **Фіщука Валентина Васильовича** — викладача кафедри медицини катастроф та ВМ
- **Федорченка Олега Володимировича** — доцента кафедри патологічної анатомії
- **Хіміча Валерія Миколайовича** — начальника відділу ТЗН

Зичимо здоров'я, душевної гармонії, енергії для життєвих і професійних здобутків, любові та миру. Нехай доля оберігає на усіх шляхах, дарує добро, зігріває теплом.

Вікторія Родінкова: «Життя має бути цікавим»

Сьогодні вона — професорка кафедри фармації ВНМУ ім. Пирогова й голова секції біології, медицини і аграрних наук – заступник Голови Національного фонду досліджень України, членкиня Правління українського Фулбрайтівського кола. Також Вікторія Родінкова — членкиня правління Міжнародного товариства амброзії, науково-просвітницького комітету Європейської академії алергології та клінічної імунології (EAACSI).

У 2023 р. після номінування Науковою радою НФДУ включена до міжнародної бази даних Academia Net, The Portal to Excellent Women Academics. Ця система відзначає жінок, що досягли успіхів в науці, та управляється Швейцарською Національною науковою Фундацією (Swiss National Science Foundation).

На початку 2024 р. професорку Родінкову номінували на звання Почесного іноземного члена Американського коледжу алергії, астми та імунології. А ще вона — головна редакторка та авторка алергопрогнозу видання «Все про алергію», амбасадорка спільноти STEM is FEM. Інтерв'ю з нею, записане для цієї спільноти, подаємо з нагоди нещодавнього ювілею респондентки.

МИШИ В РАДІАЦІЙНОМУ ПОЛІ Й АЛЕРГІЯ НА ПИЛОК

Вікторія Родінкова навчалася на природничо-географічному факультеті Вінницького державного педагогічного інституту. На останніх курсах почала цікавитися журналістикою. Шукала можливість додаткового заробітку: була репетиторкою, лаборанткою в університеті, а потім улаштувалася працювати в газету і весь п'ятий курс провела, поєднуючи навчання із журналістською роботою.

Через рік Вікторія вступила до аспірантури, але вже в медичному університеті. І продовжила роботу в редакції. В аспірантурі тема її кандидатської стосувалася вивчення впливу радіації на організм.

«Саме дослідження було жахливим. Я мала проводити експерименти на мишах і вбивати їх заради порції кісткового мозку з однієї лапки. Тварини, на яких я засвоювала методику, мені навіть снилися. Теоретичну частину дисертації я зробила, а практична ніяк не вдавалася. Зокрема й тому, що умови досліду були не дуже реалістичними. Потрібно було мишей висадити в забруднене радіацією поле в шістьох різних місцях Вінниччини і спостерігати за ними два місяці», — пригадує науковиця.

Тоді Вікторія вирішила змінити тему дисертації. Доля звела її з професором ВНМУ Борисом Пухликом, який саме шукав собі біолога. На той час він був головним алергологом України та власником єдиного в країні підприємства з виробництва алергенів для діагностики та лікування алергії.

«Одним із ключових алергенів, до якого чутлива чи не третина населення України, є пилок рослин. Але 1998 року, коли ми познайомилися з професором Пухликом, не було відомо, який пилок викликає алергію і коли саме він є у повітрі. Борис Михайлович казав, що ліки та діагностичні тести для алергії на пилок вони роблять майже наосліп, бо єдине, на чому базувалися розробки, — посібник із 80-х років для СРСР, де був перелік таких алергенів», — розповідає Вікторія Родінкова.

РЕДАКТОРКА ЩОДЕННОЇ ГАЗЕТИ, ДОСЛІДНИЦЯ АЛЕРГІЇ ТА КАНДИДАТКА В ДЕПУТАТКИ

Так біологиня визначилася з темою дисертації — досліджувала повітря на пилок, що спричиняв алергію. Родина дуже підтримувала її наукову діяльність, тож тато виготовив три апарати, що мали вловлювати пилок.

«Я розмістила ці пристрої в різних локаціях міста. Один поставила на даху будинку свого тоді ще майбутнього чоловіка. І він допомагав ним опікуватися. Тож можна сказати, що наука — це в нас сімейна справа», — жартує дослідниця.

Навчаючись в аспірантурі, Вікторія весь час працювала журналісткою. Коли народився перший син, пішла в декретну відпустку й дописала наукову роботу.

Але із захистом не складалося. Спочатку роботу не взяли до захисту в Раді з імунології та алергології. Пилок, хоч і алергенний, стосувався радше ботаніки, ніж алергології, тож науковиці порадили звернутися до іншого університету. Там теж відмовили. Вікторія тоді була вагітна другим сином і продовжувала поєднувати університетську та журналістську кар'єри.

Через місяць після других пологів стала директоркою місцевого інформативного агентства. На той час дисертацію розглянула експертна рада ВАК та спрямувала її до захисту зі спеціальності «Екологія» до університету ім. Юрія Федьковича в Чернівцях.

А поки тривали організаційні процедури, Вікторія налагодила випуск першої комерційної щоденної газети у Вінниці. Її перший номер вийшов 29 травня 2005 р., через три дні після захисту дисертації в Чернівцях.

У цей період Вікторія також викладала в університеті англійською

мовою. Бувши ще директоркою інформативного агентства, була змушена вийти з декрету на неповний день. Університет організував навчання англійською, але не мав достатньо фахівців, які б могли нею викладати. Згодом саме через необхідність поєднувати роботу в редакції та університеті виник конфлікт із власником газети. Вікторія звільнилася з видання та повністю перейшла на роботу до університету.

Проте публічність у медіа далася взнаки. Науковиця замислилася про те, щоб і далі брати участь у суспільному житті, але вже не як медійниця, а як депутатка. Тоді вперше спробувала балотуватися до міської ради, але не пройшла.

ПЕРША ДОСЛІДНИЦЬКА СТАНЦІЯ В УКРАЇНІ

Далі був період, коли Вікторія сконцентрувалася на науці. Але щоб продовжувати дослідження алергенів, потрібне було якісне обладнання.

«Дослідження для кандидатської зробила мало не на саморобних приладах. Але щоб розвиватися, потрібні були сучасні. Українська наука — сфера дуже бідна, тут низьке фінансування як працівників, так і їхнього інвентарю. Наприклад, ще коли працювала над першою темою, то мала купувати мишей для дослідів сама. Усі реагенти — теж мої витрати.

Я хотіла зробити систему аеромоніторингу на рівні України. Тому написала тези про це на конгресі EAACSI. І вони мені надали грант, що дав можливість відвідати цей конгрес.

2008 року захід проходив у Барселоні. Там я зустрілася з аеробіологами Європи, які одразу залучили мене до своїх активностей. Вони були зацікавлені отримувати інформацію про пилок в Україні на рівні континенту. Адже пилок не має кордонів, українська амброзія може спричиняти алергію будь-де. Після першої зустрічі мене покликали на інші. А ще — пообіцяли дати прилад», — пояснює Вікторія.

Це був перший офіційно розмитнений в Україні вловлювач спор грибів та пилку рослин британського виробництва. Він надав Вінниці можливість увійти до Європейської аероалергенної мережі (EAN). І вінницька станція стала частиною мережі з 600 пунктів моніторингу, які на той момент існували в Європі.

«Я розмитнула прилад лише тому, що мала журналістські навички. Зараз, коли це аналізую, розумію, що то був дуже складний шлях. Але я відчувала, що рухаюся правильно і що роблю важливе, тож йшла до своєї цілі.

Мій девіз того періоду — не тому що, а попри все. І це я повторювала як мантру. Були амбіції довести собі, що я впораюся», — пригадує науковиця.

Прилад дав змогу взяти участь у клінічному дослідженні, яке в Україні 2010 року організував американський доктор Лоуренс ДюБаске. З ним Вікторія познайомилася на все тому ж конгресі в Барселоні.

Доктор ДюБаске особисто відвідав лабораторію Вікторії і призначив її відповідальною за моніторинг пилку в шести українських містах: Вінниці, Одесі, Полтаві, Донецьку, Дніпрі та Сімферополі. Дані для Донецька та Сімферополя — єдині доступні з цих локацій і нині.

Після закінчення дослідження фармацевтична компанія офіційно дозволила використати дані усіх міст у наукових цілях. І вони стали серйозним, хоч і не єдиним підґрунтям докторської дисертації Вікторії, яку вона захистила в царині громадського здоров'я, обґрунтовуючи важливість алергопрогнозу як соціального сервісу. Такий сервіс є лише в 30 країнах світу.

КУРС, ЩО ПЕРЕВЕРНУВ УЯВЛЕННЯ ПРО УКРАЇНУ

У той же період, у липні 2013-го, Вікторія провела на базі ВНМУ, вперше і поки що востаннє за межами адміністративної Європи, 13-й Європейський курс з основ аеробіології. Його учасниками стали 30 слухачів та тренерів з 16 країн Європи та Філіппін.

«Під час курсу слухачі не лише познайомилися з методикою проведення аеробіологічних досліджень на європейському рівні, а й відвідали туристичні родзинки Вінниці та

Києва. Курс завершився спільною вечерею у Диканьці. Я щонайменше 15 хвилин не могла переконати учасників сісти до автобусів, які б відвезли їх до гуртожитків та готелю. Люди не могли повірити, що все завершилося».

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ НАУКИ ТА ПРОСВІТНИЦТВО

2018 року Вікторія Родінкова повернулася зі стажування у США за фулбрайтвським грантом і разом із однодумцями створила сайт «Все про алергію». Щоб із точки зору науки, але простими словами пояснювати, чому виникає алергія на ті чи інші продукти або рослини.

«Коли була пандемія коронавірусу, ми бачили, що МОЗ не надто оперативно дає інформацію про хворобу. Водночас була весна й період пилкування берези. Тож люди часто плутали симптоми алергії — нежить і чхання — із симптомами коронавірусу.

Тому з-поміж іншого ми на сайті почали розповідати, як відрізнити ковід від алергії. Для текстів створювали інфографіки, щоб пояснити інформацію максимально доступно. Нещодавно її показала цей проєкт своїм європейським колегам. Вони були вражені роботою й попросили, щоб ми зробили переклад цих матеріалів англійською для поширення в Європі», — каже науковиця.

Після початку повномасштабного вторгнення на сайті з'явилася карта алергопрогнозу, яка показує, як змінюється концентрація алергенного пилку в різних регіонах України. Це допомагає відстежувати та попереджувати алергічні загострення на територіях, де ведуться бойові дії.

А коли загострення таки почалися, бізнесмени й колеги-депутати допомагали Вікторії збирати та надсилати ліки від алергії на передову, щоб запобігти загостренням хвороб у військових.

«Карту алергенного ризику, але вже для всієї території Європи, на базі даних EAN створили колеги-науковці з Фінського метеорологічного інституту за допомогою розробленої ними системи SILAM. Я показала її військовим і пояснила, що алергія на амброзію може спіткати тих, хто довго перебуває на відкритому повітрі.

Адже більшість амброзії в Україні росте якраз у південній та східній частині країни. Втім, військовослужбовці сказали, що на європейській карті їм буде важко оцінити алергенний ризик для України. Тож я попросила фінських колег та вінницьких IT-шників зробити окрему карту для України. І тепер усі охочі можуть по годинно відстежувати рівні алергенного пилку на сайті «Все про алергію», — розповідає Вікторія.

БІЛЬШЕ РОБИТИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ТА ГРОМАДИ

2020 року Вікторія Родінкова знову пішла на вибори. Цього разу здобула депутатський мандат і вже чотири роки представляє інтереси виборців

у Вінницькій обласній раді. Входить до постійної комісії з питань охорони здоров'я, соціального захисту населення та ветеранів.

«Робота в журналістиці навчила мене бути відповідальною перед громадою. Коли я реалізувалася як науковиця, зрозуміла, що хочу більше робити для людей. Тому спробувала знову балотуватися, щоб впливати на суспільство й бути рушієм позитивних змін», — говорить науковиця.

Як депутатка Вікторія Родінкова любила звернення до МОЗ, щоб зробити безкоштовним генетичний скринінг осіб із обтяженою онкологічною спадковістю. Після початку повномасштабного вторгнення допомагала з пошуком та доставкою медикаментів для військових і ВПО, які знайшли прихисток у Вінниці. Надсилала книжки для дітей, що залишилися в Харкові.

А ще і як науковиця, і як депутатка брала участь у численних міжнародних подіях, де розповідала про війну. Зокрема й після ракетного обстрілу Вінниці 14 липня 2022 року.

Вікторія каже, що наукові знання допомагають депутатській роботі. Адже інколи потрібно знатися на темах, де важлива профільна компетенція.

«Наприклад, якщо ми обговорюємо якісь екологічні, біологічні питання, то інші розуміють, що я експертка в цій темі і мною важко маніпулювати. Тому буває, що навіть чекають мене з відряджень, щоб розглянути теми, які вимагають наукової експертизи, на засіданнях комісій», — говорить депутатка.

СЕКРЕТ УСПІХУ — ПІДТРИМКА РОДИНИ ТА СИЛА ВОЛІ

Щоб поєднувати усі проєкти та роботу, потрібна неабияка підтримка. Спочатку для Вікторії це були батьки, які допомагали з науковою діяльністю. Згодом почав підтримувати чоловік Олександр.

«Він жартував, що під час активної фази роботи (виборчих перегонів, наукових конференцій, досліджень, розвитку сайту) я була вдома тільки в режимі «істи та спати». І справді саме його підтримка дуже допомогла мені, бо всі побутові питання він узяв на себе. Готував їсти, виводив дітей до школи та забирав, щоб я мала додаткові години сну, бо працювала і вночі», — пригадує Вікторія Родінкова.

І наголошує, що наука завжди вимагає зусиль. Але й віддача від неї — колосальна. Надто коли твоя справа служить громаді. А ще — треба вірити у свій успіх.

«Щоб досягти успіху в будь-якій роботі, треба мати характер, наполягати на досягненні своїх цілей і не здаватися, якщо не все відразу виходить», — підсумовує науковиця.

**Олена Андрушко,
за матеріалами проєкту
«Жінки – це 50 % успіху України»**

Завідувач кафедри, доцент Семененко Святослав Ігорович:

23 роки я знав Ольгу Олександрівну, з першого дня свого наукового та педагогічного шляху. До останнього дня вона працювала, генеруючи нові ідеї, вкладаючи у них фізичні і душевні сили.

90% колективу кафедри клінічної фармації та клінічної фармакології підбрано Ольгою Олександрівною з її учнів — тих, хто, на її думку, відповідав потрібним параметрам і особистим якостям вченого, лікаря й викладача.

Особливістю професорки Яковлевої було те, що завершити дослідження та захистити наукову роботу могли тільки ті учні, які самостійно виконували переважно більшість її етапів. Якщо у тебе не було того вогнику в очах і бажання працювати, то завершити дисертаційну роботу під керівництвом Ольги Олександрівни було майже неможливо. І це був свого роду відбір саме тих, хто бажав працювати і генерувати нові ідеї для успішної роботи кафедри й розвитку клінічної фармакології.

Останнім часом Ольга Олександрівна надзвичайно сильно хвилювалася за стан науки та освіти в Україні. Постійно наголошувала, що потрібно втримати базові переваги української медичної освіти і при цьому адаптуватися до викликів сьогодення.

На жаль, ми втратили свою Вчительку, наставницю та порадилицю. І тільки зберігаючи світлу пам'ять про неї, можливо хоч трішки віддячити Ользі Олександрівні за мудрість, порядність, чуйність, доброту.

Світла пам'ять і безмірна повага до видатного вченого і чудової людини Ольги Олександрівни назавжди збережуться у наших серцях.

Пам'яті професорки Ольги Яковлевої

13 вересня в актовій залі морфологічного корпусу відбулось прощання з видатною науковицею, докторкою медичних наук Ольгою Олександрівною Яковлевою. Весь її професійний шлях був пов'язаний з alma mater, від закінчення у 1964 р. Вінницького медичного інституту з дипломом із відзнакою до останніх днів життя. Сімнадцять років — з 2005-го до 2022-го — Ольга Олександрівна очолювала кафедру клінічної фармації та клінічної фармакології ВНМУ.

На вшанування пам'яті пані Ольги публікуємо спогади колег.

Завуч кафедри, доцентка Дорош-кевич Інна Олександрівна

Видатний український письменник Григорій Тютюнник писав: «Талант — то крапля здібностей і море праці». Цими словами можна охарактеризувати Ольгу Олександрівну. Вона була справжньою науковицею, умілим керівником, гарною матір'ю, турботливою бабусею, чудовою жінкою та другом. Завжди вражала і не переставала дивувати своїм енергетичним запалом, фонтаном ідей, своєю віддачею кафедрі, медицині, науці. І водночас любила мистецтво, завжди знаходила час на театр, оперу, виставки живопису, подорожі світом.

Доцентка Барало Раїса Петрівна

Ольга Олександрівна була людиною високого інтелекту, красива й багата емоційно, талановита як педагог, допитливий й цілеспрямований науковець. Кредом її життя був рух уперед — в наукових планах, у творчості, в мистецтві, культурі. Це був і вимогливий керівник, і вдумливий вчитель, і чуйний та добрий товариш для всіх своїх колег, учнів.

«Бувають учителі з природженим педагогічним талантом, які зміють під час уроків жити спільним життям усього класу, забувати про себе, про свої власні турботи, радощі і тривоги. Кожний урок такого вчителя є розширенням розумового кругозору учня, задоволенням його природної допитливості, розбудженої попередніми успіхами, є насолодою, а не мукою», — це слова Івана Франка. Вони дуже влучно характеризують і нашу шановну наставницю.

Нею була створена ціла школа науковців. Школа професорки Яковлевої навчала самостійному творчому мисленню, цілеспрямованості у дослідженнях, чесності й відповідальності при аналізі результатів дисертаційних робіт із дотриманням правил наукової етики, культури наукового мислення при оформленні результатів досліджень.

Професорка Півторак Катерина Володимирівна

Ольга Олександрівна була наставником і вчителем не лише у роботі, але й у житті. Джерелом мудрості, знань, підтримки і професіоналізму.

Доцентка Жамба Алла Олегівна

Ольга Олександрівна — мій науковий керівник, наставник, Вчителька... Вона була

блискучим фахівцем, завжди допомагала зорієнтуватися у складних питаннях, конструктивно критикуючи та одночасно мотивуючи до пошуку, досягнень.

Завжди була готова поділитися знаннями та досвідом, підтримати. Для мене Ольга Олександрівна — це еталон працелюбності та самовдосконалення. Незалежно від того, чим вона займалася, робила це з палкою пристрастю й відданістю. Мені завжди imponували її відкритість, допитливість та жага до життя.

Асистентка Маслоїд Тетяна Миколаївна

Ольга Олександрівна була доброю, чуйною, справедливою людиною. Завжди могла вислухати і порадити, особливо у скрутну хвилину. Вміла достойно вийти з найважчих ситуацій. Також вміла зберегти дружний колектив.

Асистентка Щербенюк Наталія Василівна

Ольга Олександрівна була для мене прикладом науковиці та жінки. Вона любила життя. Завжди була яскравою, як зовнішньо, так і у своєму стилі мислення, роботи, розмови. Захоплювала енергія, з якою вона віддавалася і роботі, і відпочинку.

Доцентка Кириченко Ольга Володимирівна

Ім'я Ольги Олександрівни викликає добрі спогади та наповнює вдячністю. Вона для мене була не тільки науковим керівником дисертаційної роботи, а ще й наставником. Допомогала у виконанні роботи й спрямовувала науковою стежиною. Прийняла на роботу у дружний колектив, велику родину.

Доцентка Коновалова Ніна Володимирівна

Ольга Олександрівна була неординарною особистістю. Її лекції охоплювали і медицину, і мистецтво, вимоги сучасної медицини та екскурси у минуле. Мене вражала її здатність встигати усе: займатися наукою, викладанням, цікавитись музикою та мистецтвом.